

РЕЦЕНЗИЯ

от

Проф. Д-р Димитър Райков дмн

Р-л Катедра по Ортопедия и травматология

Медицински Университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ Варна

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ по специалност „Ортопедия и травматология“, Професионално направление 7.1 Медицина, в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт към Факултет Медицина, Катедра „Ортопедия и травматология“, Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна, съгласно обява в Държавен вестник, бр. 54 от 23.06.2023 г. с кандидат

Д-р Светослав Лъчезаров Добрилов, д.м.

Със заповед на Ректора на МУ-Варна Р-109-371/21.08.2023 г. и с решение на ФС (Протокол от 31.07.2023 г.) съм включен в Научното жури и с протокол №1/31.08.2023г. съм определен да изготвя рецензия по процедура за придобиване на академичната длъжност „Доцент“ по специалност „Ортопедия и травматология“, Професионално направление 7.1 Медицина, в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт към Факултет Медицина, Катедра „Ортопедия и травматология“, Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна,

За участие в конкурса са подадени документи само на един кандидат – д-р Светослав Лъчезаров Добрилов. За конкурса кандидатът е представил всички необходими документи съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника на Медицински университет-Варна за неговото прилагане.

Д-р Светослав Добрилов е роден през 1980 г. във Варна. Завършва специалност „Медицина „ през 2004 г. в Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов „ Варна. В началото на 2005 г. зачислява специализация по Ортопедия и травматология към МБАЛ „Св. Анна“ Варна ; от 09.2005 след проведен конкурс е асистент към Катедра по Ортопедия и травматология в МУ-Варна. Придобита специалност по „Ортопедия и травматология през 2010 г. През 2018 г. защитава докторантура към Катедра “Ортопедия и Травматология”, специалност „Ортопедия и Травматология“ на тема- „ Остеопластично възстановяване при предна раменна нестабилност със съпътстваща костна загуба на гленоида.” . От 2019 г. досега е гл. асистент в Катедрата. От 2012 г. работи като лекар-ортопед в Университетска болница „Св. Марина „ Варна

Кандидатът участва редовно в национални срещи и конгреси на Българската Ортопедична и Травматологична Асоциация и редица международни конгреси на Европейски (ESKA) и Световни(ISAKOS) асоциации . През 2009 г. повежда 6- месечна специализация в Университетска Болница “Hadassah “ Йерусалим в Клиниката по Ортопедия и травматология при Проф. Либергал и Проф. Рами Мошаив . За периода от 2011 г. досега кандидатът е провел множество повишаващи квалификацията обучения като : AO Basic Course , AO Advanced Course, България , ESKA Advanced shoulder arthroscopy course- Йорк и Уотфорд , Великобритания , Internationa shoulder course , Берлин , Naemorphillia Course – Милано и Соренто , Италия и Будапеща , Унгария.; Курс раменно протезиране- Париж, Франция ; Курс Ревизионно колянно ендопротезиране – Тюбинген , Германия и Загреб , Хърватска.

Д-р Светослав Добрилов има сертификати по високоспециализирани дейности – Ендопротезиране и Артроскопии на стави ; Квалификация по Здравен мениджмънт и др. Членува в Национални (БОТА,БААСТ) и Международни (ESKA, EFFORT) ортопедични асоциации.

Д-р Добрилов има преподавателски стаж над 17 г. и участва в преподаването на дисциплините „Ортопедия и травматология“ на студентите от специалност „Медицина“- Българоезично и Англоезично обучение, и „Ортопедия и травматология с ортотика и протезиране“ на студентите от специалност „Кинезитерапия“ в Медицински университет-Варна.

Годишната учебна натовареност на кандидата, отговаря и надхвърля приетия в Университета норматив за преподавателска заетост.

Представените трудове за участие в конкурса, общо 30 броя, отразяват научно-изследователската дейност в периода 2012 г. -2023 г.

Разпределение на научните трудове по вид:

Хабилитационен труд – 1 брой

Дисертационен труд – 1 брой

Публикации в списания и сборници – 28 броя

Разпределение на научните трудове по език на издаване:

Публикации на български език – 21 бр.

Публикации на чужд език (английски) –7 бр.

Разпределение на научните трудове по авторство:

Като самостоятелен автор – 1 бр.

В съавторство - 27 бр., от които като:

първи автор – в 6 публикации

втори автор – в 10 публикации

трети автор – в 6 публикации

четвърти автор – в 5 публикации

Разпределение на трудовете по научни области:

1. Здравеопазване и спорт

Основните насоки в научно – изследователската работа на кандидата са насочени към патологията на големите стави на Опорно-двигателния апарат - с акцент върху раменната, тазобедрената и колянната става; Спортната травматология и артроскопската

хирургия; травматологията на раменната става и мултидисциплинарния подход при лечението на пациенти със скелетно-мускулна патология.

Интересите при раменната става са свързани с костната загуба при раменна нестабилност; диагностиката ѝ и методиките за нейното определяне; терапевтичните възможности на различните техники за корекция на костните дефицити; диагностика и лечение на травматични и дегенеративни състояния засягащи раменната става и анализ на съществуващите терапевтични алгоритми; възможностите на раменната артропластика при лечението на полифрагментни фрактури на проксимален хумерус; анализ и оценка на възможностите за предоперативна подготовка при раменно ендопротезиране; клиничен и КТ анализ на получените следоперативни резултати - позиция на протезните компоненти и връзката им с клиничните резултати; мулти-модален подход при следоперативното проследяване на пациенти с раменна артропластика.

В сферата на първичното тазобедрено ендопротезиране кандидатът участва в анализа на използването на индивидуални бедрени стебла и двойно-подвижни ацетабуларни капсули. При ревизионното тазобедрено ендопротезиране отново акцентира на възможностите на двойно-подвижните ацетабуларни капсули и дългите хидроксиапатитни феморални стебла, при лечение на най-честите усложнения в ревизионната артропластика. В сферата на колянната артропластика, кандидатът работи в посоката на перипротезните инфекции и лечебните алгоритми при тяхното лечение. Засегнати са и колатерални тематикати като мениджмънт на кръвозагубата при протезиране и анализ на инфекциозния риск при автоложно кръвопреливане.

Съвременния мини-инвазивен/артроскопски подход при лечението на най-честата патология в сферата на спортната травматология е другото поле на интерес на кандидата. Включени са чести заболявания като калцифициращия тендинит на рамото, сухожилните руптури на горен крайник; лечението на инсерционни тендинопатии както на горен, така и на долен крайник. Обърнато е и внимание при мини-инвазивния подход при лечение на чести мускулно-сухожилни травми на долен крайник.

Раменното ендопротезиране с акцент при полифрагментни фрактури е следващото направление в научната работа на кандидата. Работата е съсредоточена върху възможностите на reverse-протезирането, позицията на компонентите и връзката им със

следоперативните резултати и усложнения. Предпоставка за добър клиничен резултат е не само правилната хирургична техника и позициониране на имплантите, но и адекватния, целенасочен и активен, мултидисциплинарен подход в следоперативния период.

Цялостната научна продукция е тясно свързана и фокусирана и с колаборацията между ортопеди-травматолози и кинезитерапевти при лечението на горепосочената патология на ОДА и възможностите и ефективността на интердисциплинарните екипи в лечебната практика. Анализът на резултатите показва ефективността на лечебния процес при правилна колаборация с кинезитерапевтите.

Основни направления на научните трудове:

1. Раменна нестабилност и съпътстващи костни дефекти
2. Първично и ревизионно ендопротезиране на колянна и тазобедрена става
3. Артроскопска и мини-инвазивна хирургия в спортната травматология
4. Раменно ендопротезиране
5. Колаборация и интердисциплинарен подход в Ортопедията и Травматологията

Приноси, свързани с основните направления на научните трудове:

НАПРАВЛЕНИЕ 1: (A1; B3; Публикации за ОНС „Доктор“ Г8.1, Г8.2, Г8.3 и Г8.4 от Академична справка)

Дефинирано е значението на гленоидната костна загуба при предна раменна нестабилност. Определен е диагностичен алгоритъм за оценката ѝ и методика за изчисляването на гленоидната костна загуба. Използването на ISIS сборът при избор на оперативна техника е изключително важно и е акцентирано в горепосочените публикации. Популяризираната техника на коракоиден трансфер предлага възможности за корекция на различна по големина костна загуба. Анализът на резултатите въз основа на компютърна томография доказва надеждността на техниката и постоянството на резултатите, независимо

от степента на резорбция на костния аугмент. Разширени са индикациите за приложение на кораконден трансфер дори при гранична костна загуба със среден брой епизоди на нестабилност. Това позволява обхващане на по-голям контингент пациенти с раменна нестабилност, респ. по-голяма клинична значимост.

НАПРАВЛЕНИЕ 2:(Г7.2, Г8.1, Г8.2, Г8.5, Г8.8, Г8.15, ; пълнотекстова публикация извън минималните изисквания №1,)

Направен е щателен анализ на възможностите на двойно подвижните ацетабуларни компоненти при лечението на фрактури на бедрената шийка при възрастни пациенти. Значително е предимството им пред хемиартропластиката по отношение на мобилността на пациентите и пред ковенционалната двуполусна артопластика с бедрени глави с диаметър 28мм, 32мм, и 36 мм по отношение на луксационния риск. Анализът на тези кохорти пациенти позволява широкото им използване в лечебната практика при тази специфична група пациенти. Надеждността на тази конфигурация прави използването ѝ при ревизионно ендопротезиране почти задължително с оглед нестабилността след неколkokратни оперативни намеси по повод ендопротезиране на ТБС. Използването на индивидуални бедрени стебла при пациенти с екстра-артикуларни деформитети на бедрото позволява точно възстановяване на кинематиката на тазобедрената става, особено при млади пациенти с предшестваща патология на ТБС. Анализът на използването на транекзамичната киселина за контрол на кръвозагубата при колянно ендопротезиране позволява разширяване на индикациите за използването ѝ, не само при ендопротезиране и обширна костна хирургия, но и в други направления на хирургията като лицево-челюстна, естетична и реконструктивна , неврохирургия и др. Друго направление в областта на артопластиката на колянна става е анализът и типизирането на функционалните фенотипове на колянната става, особено при млади пациенти с остеоартроза.

НАПРАВЛЕНИЕ 3:(Г8.3,Г8.4, Г8.6, Г8.7, Г8.9, Г8.10, Г8.11, Г8.12, Г8.13,Г8.14, Г8.16, публикации за АД ,, гл. асистент“ №1,)

Артроскопското лечение на заболявания в областта на раменната става като калцифициращ тендинит и дегенеративни руптури на ротаторен маншон е златен стандарт в съвременната клинична практика. Това позволява едновременно точно локализиране на

патологичния процес и същевременно минимален хирургичен „отпечатък „ върху пациента. Доказани са предимствата на тази техника в клиничната практика както при млади пациенти с травматични състояния, така и при възрастни с дегенеративни промени. Демонстрирани са мини-инвазивни техники при най-честите травматични състояния едновременно при професионални спортисти и при хора с висока физическа активност: реконструкция на предна кръстна връзка, сухожилни и мускулни руптури . Публикувани са и редки случаи в клиничната практика като остеохондрома на лопатката и скелетно мускулна ехинококоза.

НАПРАВЛЕНИЕ 4:(Г7.4)

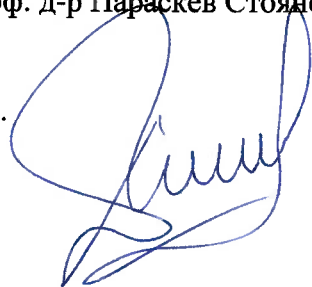
Раменното ендопротезиране постепенно набира популярност в клиничната практика за лечение на полифрагментни фрактури на проксимален хумерус при пациенти на различна възраст. Постоянството на следоперативните резултати прави тази техника привлекателна и все по търсена. Подробния анализ, пред- и постоперативен, позволява поставяне на точни индикации и правилно изпълнение на оперативната техника. Това от своя страна е предпоставка за избягване на най-честите компликации след тази намеса - скапуларен ночинг, фрактура на акромион и др.

НАПРАВЛЕНИЕ 5. (Г7.1, Г7.3, Г8.17, публикации за АД „ гл. асистент“ №2,)

Мултидисциплинарния подход при лечението на всяка една патология е от изключителна важност с оглед поставянето на точната диагноза и избора на подходящ лечебен алгоритъм. Колаборацията между ортопеди и кинезитерапевти в съвременната практика е абсолютно задължителна за постигането на оптимален функционален резултат от лечението на конкретно заболяване. Анализът на резултатите показва висока удовлетвореност у пациентите лекувани от такива екипи, спрямо едноличен терапевтичен подход. Налагането в клиничната практика на такъв тип лечебен подход и интегрирани грижи е изключително важно, и е предпоставка за отлични функционални резултати в сферата не само на ортопедията и травматологията, но и на общественото здравеопазване като цяло.

В заключение, на основание на изпълнение на минималните национални изисквания, посочени в Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на Медицински Университет-Варна, установените приноси на научната дейност на кандидата и преподавателския и клиничен опит ми дават основание за моя положителен вот и предлагам на почитаемите членове на Научното Жури да гласуват „положително“ и да предложат на Ректора на МУ–Варна, д-р Светослав Лъчезаров Добрилов, д.м. да заеме академичната длъжност „Доцент“ по научната специалност „Ортопедия и травматология“, Професионално направление 7.1 Медицина, в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт към Факултет Медицина, за нуждите на Катедра „Ортопедия и травматология“, Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна.

14.09.2023г.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized initial 'S' followed by several loops and a final flourish.